

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«27» червня 2024 року

№ 60/79-р/к

справа № 412/60/83-рп/к.24

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Ушомирська сільська рада Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету (надалі – УШОМИРСЬКА С/Р, Сільрада) прийняла рішення (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина», відповідно до пункту 3 якого було встановлено строк дії договору на здійснення операцій із збирання та вивезення побутових відходів 15 років, що суперечить чинному законодавству у сфері з управління побутовими відходами.

Зазначені дії Сільради замінили власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників.

За результатами розгляду справи № 412/60/83-рп/к.24 такі дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету кваліфіковано як порушення, передбачене частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади Коростенського району Житомирської області.

УШОМИРСЬКУ С/Р зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції у двомісячний строк з дня отримання цього рішення.

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 412/60/83-рп/к.24 про порушення Ушомирською сільською радою Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене Законом України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 14.06.2024 № 60-03/206-П з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- 1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення), керуючись положеннями пункту першого статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктом 2

Положенням про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 30 березня 2001 року за № 291/5481 (із змінами), здійснило державний контроль за дотриманням УШОМИРСЬКОЮ С/Р законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами.

- 2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.05.2024 № 60/83-рп/к розпочато розгляд справи № 412/60/83-рп/к.24 у зв'язку з наявністю в діях Ушомирської сільської ради Коростенського району Житомирської області особи її виконавчого комітету ознак порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади Коростенського району Житомирської області (надалі – Розпорядження).
- 3) Листом від 31.05.2024 № 60-02/2586е Відділення надіслало УШОМИРСЬКІЙ С/Р копію Розпорядження. Вказаний лист Сільраді вручений 06.06.2024.
- 4) В ході проведення вказаного державного контролю Відділенням було направлено до Сільради листи про надання інформації від 22.08.2023 № 60-02/3610 та від 07.02.2024 № 60-02/532.
- 5) Листом про надання додаткової інформації (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (надалі – Лист № 1068/02-20) та (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (надалі – Лист № 149/02-20) УШОМИРСЬКА С/Р надала до Відділення запитовані відомості
- 6) Листом Відділення від 14.06.2024 № 60-02/3003е Сільраді було направлено копію подання з попередніми висновками у справі № 412/60/83-рп/к.24. Вказаний лист УШОМИРСЬКОЮ С/Р був прийнятий (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- 7) На подання про попередні висновки у справі № 412/60/83-рп/к.24 УШОМИРСЬКА С/Р не надала заперечень та пояснень.

2. ВІДПОВІДАЧ

- 8) Відповідачем у справі є Ушомирська сільська рада (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*). Основний вид діяльності: (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- 9) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).
- 10) Згідно з частиною третьою статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у сільських радах, що представляють територіальні громади, які налічують до 500 жителів, за рішенням відповідної територіальної громади або сільської ради виконавчий орган ради може не створюватися. У цьому випадку функції виконавчого органу ради (крім розпорядження земельними та природними ресурсами) здійснює сільський голова одноособово.
- 11) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

- 12) В структурі місцевого самоврядування Ушомирської сільської ради виконавчий комітет відповідної ради не утворений як окрема юридична особа.
- 13) Отже, Ушомирська сільська рада Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету є органом місцевого самоврядування, юридичною особою.
- 14) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- 15) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- 16) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Сільради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- 17) Згідно з частиною першою статті 25 Господарського кодексу України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- 18) Відносини, пов'язані з управлінням побутовими відходами, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про управління відходами» та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами). Діяльність щодо управління відходами здійснюється відповідно до державних стандартів, закріплених в низці підзаконних нормативних актів, в тому числі у Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (надалі – Порядок № 1173) (втратив чинність 30.08.2023), Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (надалі – Порядок № 918).
- 19) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.

- 20) Відповідно до підпункту 6 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить власні (самоврядні) повноваження, зокрема, організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин.
- 21) Згідно з підпунктом 23 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання **виконавчих органів** сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, **визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.**
- 22) Згідно з пунктом 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» основними принципами державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема, є **формування конкурентного середовища у сфері управління відходами** – суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- 23) Статтею 1 Закону України «Про управління відходами» визначено, зокрема, що:
- побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи;
 - послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
 - управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;
 - перевезення відходів – операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого;
 - суб'єкт господарювання у сфері управління відходами – юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства.
- 24) Відповідно до статті 11 Закону України «Про управління відходами» суб'єктами права власності на відходи є фізичні та юридичні особи, територіальні громади, держава. Іноземці, особи без громадянства можуть набувати право власності на відходи відповідно до закону. Територіальні громади є власниками відходів, переданих їх утворювачами або попередніми власниками до систем управління побутовими відходами. Перехід права власності на відходи до інших суб'єктів здійснюється на підставі договору між органом місцевого самоврядування та

суб'єктом господарювання у сфері управління відходами або між суб'єктами господарювання у сфері управління відходами. Організації розширеної відповідальності виробника є власниками відходів, прийнятих, зібраних або отриманих в інший спосіб у результаті діяльності такої організації.

- 25) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право, зокрема, **брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах** на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
- 26) Відповідно до положень статті 33 Закону України «Про управління відходами» послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
- 27) До складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із **збирання, перевезення**, відновлення та видалення побутових відходів. Суб'єкти господарювання, які здійснюють **збирання та перевезення побутових відходів**, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із **збирання та перевезення** побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- 28) Виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює **збирання та перевезення** побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами. Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги з управління побутовими відходами є адміністратор, він також укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють **збирання та перевезення** побутових відходів.
- 29) Відповідно до пункту 3 Порядку № 1173 учасниками конкурсу могли бути суб'єкти господарювання установчими документами яких було передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які могли забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- 30) Відповідно до пункту 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечувалися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- 31) Пункт 22 Порядку № 1173 зазначав, що під час розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями конкурсна комісія перевіряла наявність та правильність оформлення документів, подання яких передбачалося конкурсною документацією, а також оголошувало інформацію про найменування та місцезнаходження кожного учасника конкурсу, критерії оцінки конкурсних пропозицій.

- 32) Згідно з Пунктом 24 Порядку № 1173 за результатами розгляду конкурсних пропозицій конкурсна комісія відхиляла пропозиції з таких причин:
- учасник конкурсу не відповідає кваліфікаційним вимогам, передбаченим конкурсною документацією;
 - конкурсна пропозиція не відповідає конкурсній документації;
 - встановлення факту подання недостовірної інформації, яка впливає на прийняття рішення;
 - учасник конкурсу перебуває у стані ліквідації, його визнано банкрутом або порушено провадження у справі про його банкрутство.
- Перелік учасників, конкурсні пропозиції яких були відхилені, та причини відхилення організатор конкурсу оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті.
- 33) Критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам було визначено додатком 1 до Порядку № 1173.
- 34) Відповідно до пункту 28 Порядку № 1173 переможцем конкурсу визначався його учасник, що відповідав кваліфікаційним вимогам, міг забезпечити надання послуг відповідної кількості та якості, конкурсна пропозиція якого була визнана найкращою за результатами оцінки. Перевага надавалася тому учасникові конкурсу, що подавав конкурсній комісії проект або затверджену інвестиційну програму (програму капітальних витрат) розвитку підприємства, яка повинна включати заходи щодо впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів.
- 35) Згідно з пунктами 30-31 Порядку № 1173 організатор конкурсу протягом не більш як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводив у дію відповідним актом, який оприлюднював на своєму офіційному веб-сайті, рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.
- 36) Згідно з пунктом 1 Порядку № 918 визначається процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів.
- 37) Відповідно до абзацу 5 пункту 2 Порядку № 918 організатор конкурсу – виконавчий орган сільської, селищної, міської ради або місцева держадміністрація у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом
- 38) Пункт 3 Порядку № 918 визначає, що учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління побутовими відходами. Кількість учасників конкурсу не обмежується.
- 39) Пункт 4 Порядку № 918 вказує, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу. Для розгляду конкурсних пропозицій та прийняття рішення про визначення переможця (переможців) конкурсу організатор конкурсу утворює конкурсну комісію. Переможця (переможців) конкурсу визначає організатор на підставі рішення конкурсної комісії.
- 40) Критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам затверджені Додатком 1 до Порядку № 918.
- 41) Згідно з пунктами 32 – 34 Порядку № 918 організатор конкурсу протягом 10 робочих днів від дати надходження протоколу конкурсної комісії приймає рішення про

результати конкурсу. Рішення про результати конкурсу та протокол засідання конкурсної комісії організатор конкурсу опубліковує на своєму офіційному веб-сайті протягом п'яти робочих днів з дня прийняття такого рішення. У рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п'ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів. Організатором конкурсу протягом 15 робочих днів після затвердження рішення про визначення переможця (переможців) конкурсу встановлюються запропоновані у його (їх) конкурсній пропозиції тарифи на збирання та перевезення побутових відходів та укладається договір на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів з: переможцем конкурсу згідно з примірним договором, зокрема, наведеним у додатку 3 Порядку № 918; переможцем конкурсу та адміністратором послуги (у разі його визначення) згідно з примірним договором, наведеним у додатку 4 Порядку № 918. Коригування тарифів на збирання та перевезення побутових відходів, встановлених за результатами конкурсу, здійснюється не раніше трьох місяців з дати встановлення.

- 42) Таким чином, виконавчі комітети/органи сільської, селищної, міської ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуги з управління побутовими відходами (здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів) на певній території населеного пункту.
- 43) Враховуючи вищезазначене, орган місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів/органів сільської, селищної, міської ради зобов'язаний визначити організаторів проведення вказаних конкурсів, ініціювати процеси підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документацій та проведення конкурсів на визначення виконавців послуг з управління побутовими відходами (здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів) на **конкурсних засадах** в межах певної території населеного пункту чи громади.
- 44) Слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів. Основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати якісне надання послуг за прийнятними цінами.
- 45) Ринок надання послуг з управління побутовими відходами у територіальних межах Ушомирської сільської ради не може функціонувати без визначених у встановленому законодавством порядку (конкурсному відборі) виконавців відповідної послуги.
- 46) Потенційним конкурентами на ринку послуг з управління побутовими відходами є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів. Також, конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які можуть увійти на ринок з метою надання послуг з управління побутовими відходами та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавців послуг з управління побутовими відходами (здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів).

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- 47) Відповідно до інформації, розміщеної за посиланням(*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), у складі Ушомирської сільської територіальної громади знаходяться 44 населені пункти. Чисельність населення громади 9093 особи.
- 48) Листом № 1068/02-20 та Листом № 149/02-20 УШОМИРСЬКА С/Р зокрема, надала Відділенню копію рішення виконавчого комітету Сільради (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*)«Про організацію та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Ушомирської сільської ради» (надалі – Рішення № 90), копію рішення виконавчого комітету Сільради (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) «Про оголошення конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами» (надалі – Рішення № 101), копію рішення виконавчого комітету Ушомирської сільської ради «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (надалі – Рішення № 113) та копію договору між Ушомирською сільською радою та Поліським комунальним підприємством «ДОБРОБУТ» (надалі – ПКП «ДОБРОБУТ») на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (надалі – Договір).
- 49) Сільрада в особі її виконавчого комітету Рішенням № 90, зокрема, затвердила положення про порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Ушомирської сільської ради та затвердила **конкурсну документацію з проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів** на території Ушомирської сільської ради, які були розроблені відповідно до норм Порядку № 1173.
- 50) 09.07.2023 набув чинності Закон України «Про управління відходами».
- 51) Рішенням № 101 було затверджено **конкурсну документацію для проведення конкурсу з управління побутовими відходами**. Вказана конкурсна документація також розроблялася відповідно до положень Порядку № 1173. Місцем і часом проведення відповідного конкурсу було визначено зал засідань Сільради 14.09.2023, 10 година 00 хвилин.
- 52) Відповідно до протоколу (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) «Засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами» для участі у конкурсі подали конкурсні пропозиції 2 учасники: ПКП «ДОБРОБУТ» та КОМУНАЛЬНЕ ГУЛЯНЕЦЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО. Переможцем конкурсу на управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина (надалі – Сільська громада) було визнано ПКП «ДОБРОБУТ».
- 53) ПКП «ДОБРОБУТ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить наступну господарську діяльність, зокрема, (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- 54) Згідно з пунктом 3 Рішення № 113 строк дії договору на управління побутовими відходами в територіальних межах Сільської громади, укладеного з ПКП «ДОБРОБУТ», **становить 15 років** з моменту його підписання сторонами. Пункт 18 Договору зазначає, вказаний договір набирає чинності з дати його укладення та діє до (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).

- 55) Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918, чинності вказаний порядок набув **30.08.2023**. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», якою був затверджений попередній порядок проведення конкурсів, відповідно втратила чинність.
- 56) Відповідно до пункту 33 Порядку № 918 у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який **становить п'ять років** з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- 57) Сільрада розпочала організаційні дії щодо проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Сільської громади після набрання чинності Закон України «Про управління відходами» та у період чинності Порядку № 1173, однак фактично конкурсний відбір та затвердження його результатів відбулися у період, коли чинним був Порядок № 918.
- 58) **Тобто, в період проведення вищевказаного конкурсу та затвердження його результатів (зокрема, укладання договору) УШОМИРСЬКА С/Р в особі її виконавчого комітету керувалася положеннями конкурсної документації, норми та положення якої були розроблені згідно порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, який втратив чинність.**
- 59) Приймаючи пункт 3 Рішення № 113, вказаний орган місцевого самоврядування не врахував вимоги Порядку № 918, котрі набули чинності з 30.08.2023, в частині граничного строку здійснення операції із збирання та перевезення побутових відходів, який **становить п'ять років**.
- 60) Визначивши ПКП «ДОБРОБУТ» надавачем послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Сільської громади строком на 15 років, УШОМИРСЬКА С/Р в особі її виконавчого комітету вчинила дії, які призводять до монополізації відповідного ринку у вказаних територіальних межах та створюють бар'єри для виходу на ринок нових суб'єктів господарювання строком на 10 років (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- 61) Суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, та мають чи можуть мати законні підстави через п'ять років бути учасниками нового конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами у зв'язку з визначенням Сільрадою строку дії Договору на 15 років (три конкурсні цикли) втрачають можливість для входження на відповідний ринок в територіальних межах Сільської громади внаслідок недопущення конкуренції, що унеможливорює здійснення конкурентного відбору нових виконавців послуг з управління побутовими відходами.
- 62) Потенційні учасники конкурсів на визначення виконавців послуг з управління побутовими відходами (здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів) внаслідок непроведення органами місцевого самоврядування Сільської громади вищевказаних конкурсів протягом тривалого строку втрачають зацікавленість у створенні та розвитку матеріально-технічної бази, залучення та співпраці з потенційними споживачами та розвитку інших компетентностей, необхідних для своєчасного та якісного надання відповідних послуг, яка б посилювала їх конкурентоспроможність.

- 63) У свою чергу, внаслідок дій УШОМИРСЬКОЮ С/Р в особі її виконавчого комітету споживачі на тривалий час можуть бути позбавлені права отримувати послуги відповідної якості та в кількості за більш низьким цінами, які могли б запропонувати учасники майбутніх конкурсів внаслідок конкурентного відбору.
- 64) Таким чином, положення пункту 3 Рішення № 113, відповідно до якого було встановлено, що строк дії Договору становитиме **15 років** з моменту його підписання сторонами, замість **5 років**, визначених положеннями пункту 33 Порядку № 918, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, як дії, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами на визначеній території.

5. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА ТА ВИСНОВКИ У СПРАВІ

5.1. Антиконтентні дії відповідача

- 65) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.
- 66) Статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається неправомірне обмеження конкуренції.
- 67) Відповідно до частини третьої статті 18 Господарського кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- 68) Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- 69) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- 70) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- 71) Згідно з частиною першою статті 31 Господарського кодексу України дискримінацією суб'єктів господарювання органами влади у цьому Кодексі визнається, зокрема, обмеження прав суб'єктів господарювання щодо придбання та реалізації товарів.

- 72) Окрім того, право органів місцевого самоврядування на вільне прийняття рішень з питань, віднесених до її компетенції, відповідає обов'язок останніх у прийнятті цих рішень дотримуватись й прав інших осіб.
- 73) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- 74) Таким чином, дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у прийнятті рішенням **(«Інформація, доступ до якої обмежено»)** «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина» пункту 3, відповідно до якого встановлено строк дії договору на здійснення операцій із збирання та вивезення побутових відходів 15 років, що суперечить чинному законодавству у сфері з управління побутовими відходами є антиконкурентними.
- 5.2. Негативний вплив на конкуренцію та визначення відповідальності Відповідача**
- 75) При цьому, зазначені дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету замінили власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників.
- 76) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- 77) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- 78) Таким чином, дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у прийнятті рішення **(«Інформація, доступ до якої обмежено»)** «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина», пунктом 3 якого встановлено строк дії договору на здійснення операцій із збирання та вивезення побутових відходів 15 років, що суперечить чинному законодавству у сфері з управління побутовими відходами, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади Коростенського району Житомирської області.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- 79) На подання про попередні висновки у справі № 412/60/83-рп/к.24 УШОМИРСЬКА С/Р не надала заперечень та пояснень.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

- 80) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії Ушомирської сільської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у прийнятті рішення *(«Інформація, доступ до якої обмежено»)* «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбашина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина», пунктом 3 якого встановлено строк дії договору на здійснення операцій із збирання та вивезення побутових відходів 15 років, що суперечить чинному законодавству у сфері з управління побутовими відходами, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади Коростенського району Житомирської області.
- 81) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), пунктами 1, 4 та 5 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами та доповненнями), Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії Ушомирської сільської ради Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету *(«Інформація, доступ до якої обмежено»)*, які полягають у прийнятті рішенням *(«Інформація, доступ до якої обмежено»)* «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбашина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина» пункту 3, відповідно до якого встановлено строк дії договору на здійснення операцій із збирання та вивезення побутових відходів 15 років, що суперечить чинному законодавству у сфері з управління побутовими відходами порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у

вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних межах Ушомирської сільської територіальної громади Коростенського району Житомирської області.

2. Зобов'язати Ушомирську сільську раду Коростенського району Житомирської області в особі її виконавчого комітету (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) у двомісячний строк з дати отримання рішення у справі припинити порушення, вказане у пункті 1 резолютивної частини цього рішення шляхом приведення пункту 3 рішення (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) «Про затвердження протоколу № 1 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами в селах: Поліське, Рудня, Ушомир, Ковбасина, Рудня-Ушомирська, Заріччя, Білошиці, Ходачки, Веселівка, Лісівщина» до норм чинного законодавства у сфері управління побутовими відходами.

Відповідно до частини другої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання. Рішення та розпорядження органу Антимонопольного комітету України набирають чинності з дня їх прийняття.

Згідно із частиною третьою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлені у рішенні органу Антимонопольного комітету України зобов'язання, передбачені статтею 48 цього закону, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання рішення органу Антимонопольного комітету України, якщо інше не передбачено законом або цим рішенням

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова адміністративної колегії –
в.о. голови відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ